

L e p p ä s l ä i n e n

N:o 8 2017

Ajatuksia menneestä vuosisadasta

Jälleen on uuden Leppäsläinen-lehden aika. Vuodet vierivät nopeasti ja maailma ympärillämme muuttuu ja niin muutamme me ihmisetkin. Sukulaisia poistuu keskuudestamme ja uusia syntyy poismenneiden tilalle.

Tänä vuonna juhlimme itsenäisen Suomen 100-vuotista taivalta. Kuluneen sadan vuoden aikana kansamme on kokenut monenlaisia haasteita. Kansakuntamme vapaus ei ole toteutunut ilman uhrauksia. Omien isovanhempieni jälkeläisistä vain yksi menetti henkensä sodassa 1940-luvulla. Hän oli Oskarin Fanni-tytären poika Mauno Maja. Olen hieman tutustunut Maunoon hänen kenttäpostikirjeidensä välityksellä. Hän kirjoitti usein Saima-tädilleen ja noissa kirjeissä välittyi hyvin nuoren miehen tunteja sodan keskeltä. Mauno on siis ainoa sankarivainaja Oskarin perikunnasta.

Ajatellessani sadan vuoden takaista Oskarin ja Pauliinan elämää mieleeni hahmottuu kuva suuresta perheestä pienessä torpassa. Torppa on ääriään myöten täynnä lapsia, mutta silti siellä on tilaa myös kengäntekijöille. Siihen aikaan ei monessakaan maalaiskodissa ollut keittiötä, makuuhuoneita ja olohuonetta. Oli vain pirtti ja kamari kaikkea elämistä varten. Vuoteen 1917 mennessä kaikki Mäkelän-torpan yhdeksän lasta olivat jo syntyneet, nuorin oli silloin kaksivuotias. Voin hyvin kuvitella, että Oskari alkoi kaivata lisätilaa perheelleen ja ennen kaikkea suutarinvers-

taalleen. Tästä ajasta kolmisen vuotta eteenpäin toive toteutui ja Oskarin perhe muutti Mäkelä-Kahilaan, jossa tilaa perheelle ja suutarintyölle oli huomattavasti enemmän.

Olen usein toivonut, että voisin hetkeksi siirtyä ajassa taaksepäin aikaan, jolloin isovanhempani isännöivät kotitilaani. Olisi tavattoman mielenkiintoista nähdä heidän aikakautensa elämää. Ymmärrän toki, että se ei ole mahdollista kuin mielikuvituksessani, jolle saan lisäpontta vanhoista tavaroista, työvälineistä ja minulle kerrotuista tarinoista. Hyvä, että edes näin.

Osa ajatuksistani on todennäköisesti hieman epärealistista kuvittelua, mutta totta on ainakin se, että sadan vuoden aikana elämä Vihteljärvellä ja koko maailmassa on muuttunut. Nyt voimme yrittää ajatella miltä nykyinen elinympäristömme näyttää sadan vuoden kuluttua. Toivottavasti joku silloin muistelee meitä nykyisiä Leppäsläisiä ja meidän antiikinaikaisia toimintatapojamme.

Sytyttäkää jouluvalot,

joulun tähti jo loistaa.

Maassa rauha, hyvä tahto

enkelten kuoro toistaa.

Erkki W. Hannikainen

HYVÄÄ JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA
VUOTTA 2018

Terttu Huhtamaa

Leppäsläinen n:o 8 2017

Julkaisija

Leppäsläisten sukuseura ry

Puheenjohtaja

Terttu Huhtamaa

Varapuheenjohtaja

Arto Rantala

Sihteeri ja rahastonhoitaja

Arto Ojanen

Muut hallituksen jäsenet

Heli Ekman

Timo Heinonen

Oivi Koskensalo

Eija Uusi-Oukari

Tilintarkastajat

Kirsi Seppälä

Pekka Rantala

Pankkitilin numero

Nordea FI97 2091 1800 0071 59

Kotisivun osoite

www.leppaslaiset.net

Sähköpostiosoite

sukuseura@leppaslaiset.net

Kansikuva

Pauli Huhtamaa

Kuvassa ovat Hanni Huhtamaa ja Jarkko Vähämaa 1930–1940-lukujen vaatteissa. Taustalla on kuurna, jota on käytetty sahdinteossa mäskin erottamiseen vierteestä.

Sukukokouskuvat

Marko Tarvainen

Lehden taitto ja kuvankäsittely

Arto Ojanen

Painopaikka

Grano Oy, Turku

Sisältö

sivu

Sukujuhlakuvia	2
Ajatuksia menneestä vuosisadasta	3
Leppäsläisten sukuseura ry	
Sukukokous Lumiainen Oy:n juhlatilassa	
6.8.2016, ohjelma	5
Alkuhartaus: Itsensä tutkiminen	6
Rukous surun keskellä	7
6. ja 7. sukukokouksen jälkeen kuolleet	
suvun jäsenet	7
Ilmari Hannikaisen ”Matkamiehen virsi,”	
esittäjä Kirsi Seppälä	8
Vanhojen vaatteiden esittely	9
Ruokailu	12
Sukuseuran puheenjohtajan puhe	14
Paula Haverin lahjoitus sukuseuralle	15
Kahvi ja täytekakku	15
Sukuseuran kokous	16
Yhteislaulut	17
Sukujuhlakuvia	18
Matti Lepäntalo in memoriam	22
Artturi ja Veera Leppäsen kotipihan tammi	23
Sukuhaarojen yhteyshenkilöt	23
Esko Mäkipää in memoriam	24
Pentti Rajalan muistolle	25
Marjaana ja Manasse Leppimäen lasten	
asuinpaikat	26
Oskari ja Pauliina Mäkelän asuinpaikat	26
Juho ja Hilma Leppäsen “asumishistoria”	27
Hilda ja Iivari Ojasen asuinpaikat	28
Iivari Ojasen matkatodistus	30
Vanhasta nahkatakista ainutkertaiseksi	
käsilaukuksi – Liisa Ojanen toteuttaa	
kestävää kehitystä ja omaa unelmaansa	32
Suuret nälkävuodet 1866–1868	34
Reppuretkellä maailman ympäri	36
Victor Leppäsen valtakirja	40
Sukuseuran tuotteita huippuedullisesti	41
Muutama hajahuomio	42
Sukujuhlakuvia	43
Ryhmäkuva	44

Leppäsläisten sukuseura ry

Ohjelma

6.8.2016

- 12.00 Tervetulotoivotus, hartaus ja vuoden
2013 juhlan jälkeen kuolleiden nimet *Juhani Haveri*
Ilmari Hannikainen: Matkamiehen virsi *Kirsi Seppälä*
Ruokarukous *Juhani Haveri*
- 13.00 Lounas
Ryhmäkuvan otto
- 14.00 Yhteislaulua
Sukuseuran puheenjohtajan puhe *Terttu Huhtamaa*
Yhteislaulua
- 15.00 Sukuseuran kokous
Yhteislaulua
- 16.00 Kahvi
Yhteislaulua
- 17.30 Juhla päättyy viimeistään
Juontaja: Juhani Haveri
Soittajat: Kirsi Seppälä, piano
Tuomas Seppälä, kitara
Erkki Rautava, basso

Alkuhartaus

Itsensä tutkiminen

Armo olkoon teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme ja Herralta Jeesukselta Kristukselta!

Näillä usein kirkossa kuulluilla sanoilla tahdon tervehtiä tänään teitä arvoisat Leppäsläisten sukkokouksen osanottajat. On todella mukava tavata teitä jälleen jo aikaisemmilta kerroilta tutuiksi tulleet henkilöitä. Täällä on varmaan myös heitä, jotka olette ensimmäistä kertaa mukana. Tervetuloa jokainen minunkin puolestani.

Huomenna on 12. sunnuntai Helluntaista. Pyhäpäivän aihe kehottaa itsensä tutkimiseen.

Jumalan sana neuvoo meitä arvioimaan itseämme ja elämäntapaamme. Oikea itsensä tunteminen näkyy nöyryytenä ottaa vastaan armo yksin Jumalan lahjana. Itseriittoisuus vääristää ihmisen todellisuudentajun. Hän kuvittelee pystyvänsä täyttämään Jumalan tahdon omin neuvoin.

Itseään voi tutkia kahdella tavalla: vertailemalla toisiin ihmisiin ja rauhoittumalla oman sisimpämme tuntemiseen.

Vertailussa ajattelen, etten ole sen parempi kuin tuo naapuri tai tuo lähin ystävä tai vakka-pa oma puoliso tuossa rinnalla. Vertailu on hyvin luonnollista, sillä me elämme kilpailuyhteiskunnassa. Kilpaillaan sillä, millaiselta minun ja perheeni ulkokuori näyttää. Kuinka loistavalla autolla ajan ja millaisessa asunnossa asun.

Jopa yhteiskunta vaatii tällaista kilpailua. Tämä puolestaan johtaa siihen, että heikoimmat väsyvät ja nääntyvät tässä oravanpyörässä. Tulee masennusta, alkoholismia, huumeita, jne. Ja kun mikään ei näytä auttavan, niin sitten jopa saataan joutua itsetuhoiseen umpikujaan.

Mutta miten voin tutkia itseäni sisältäpäin? Kuka oikeasti olen ja mihin olen menossa? Uskonko oikeasti Jumalaan, Taivaan ja maan Luojaan, häneen, johon edelliset sukupolvet ovat luottaneet.

Näin vanhemmalla iällä tulee usein pysähtyneeksi nykyisen maailman menon edessä. Tuntuu siltä, että päivittäinen uutistarjonta oikein keskittyy ikävän ja kielteisen informaation jakamiseen. Omassa elämässäkin on monella kylliksi teke-

mistä, on ihmissuhteissa vaikeuksia, rahat eivät tahdo riittää, terveys reistailee ja ikätovereitten rivit harvenevat. Tässkö tämä oli, vuodet ja vuosikymmenet, koko elämäni?

Tähän vuodenaikaan, elokuun alkupäivinä kotipuutarhat ja metsät tarjoavat runsaita satoja. Olin eilen poimimassa kotipihassa vadelmia. Sato on ollut todella runsas. Luonnon antimia korjataan talteen, niistä on myöhemmin hyötyä. Siellä marjapensaalla äärellä ajattelin, että ihmiselämäkin on rinnastettavissa sadonkorjuuseen. Se mitä teen tai jätän tekemättä on Jumalan Sanan valossa myös tallennettuna taivaassa.

Kuningas sanoo viimeisellä tuomiolla oikealla puolella oleville: Tulkaa tänne, te isäni siunamat. Te saatte nyt periä valtakunnan, joka on ollut valmiina teitä varten maailman luomisesta asti. Sitten hän sanoo vasemmalla puolellaan oleville: Menkää pois minun luotani, te kirotut, ikuisen tuleen, joka on varattu Saatanalle ja hänen enkeleilleen.

Itsensä tutkiminen on viime kädessä pysähtymistä, rauhoittumista ja kyselyä elämän ja kuoleman välillä. Tämä ajallinen elämä on etsikköaikaa viimeiseen henkäykseemme saakka. Ja vaikka ajallinen elämä olisikin mallikelpoista ja ihmisten silmissä nuhteetonta, omat tekemisemme eivät meitä pelasta iankaikkiseen elämään. Vain sydämen uskolla tullaan autuaaksi ja suun tunnustuksella pelastutaan.

Toisaalta taas, vaikka ulkonainen elämä olisi kuinka surullista ja piittaamatonta, ristin ryövärien armo on saavutettavissa viimeiselläkin hetkellä. Jeesus ole minulle syntiselle armollinen, Jeesus, muista minua, kun tulet valtakuntaasi.

Parhaillaan vietetään olympialaisia Rio de Janeirossa, Brasiliassa. Ne ovat järjestyksessään kahdennet kymmenet kahdeksannet kesäolympialaiset ja olympiahistorian ensimmäiset kisat, jotka järjestetään Etelä-Amerikan mantereella. Kilpailulajien kirjo on valtava. Tarkkuutta vaativat lajit liittyvät ammuntaan niin jousella kuin aseellakin. Tiedämme, että näissä lajeissa on maalitaulu, jossa on kymppi keskipisteenä.

Voisi kuvailla, että meidän sisällämme on vastaavanlainen maalitaulu. Kerromme omia salaisiakin asioita hyville ja luotettaville ihmisille. Mitä enemmän ajatuksiamme ja tunteitamme avaamme, sitä lähemmäksi napakymppiä kuun-

telijan päästämme.

Mutta jossakin menee uskaltamisen ja luottamisen raja. Napakymppin pidämme muilta kosketamattomana. Pieni sisäinen alue, piste kuuluu vain minulle ja Jumalalle. Häneen voimme luottaa täydellisesti. Hän on terapeuttimme ja vieläkin enemmän. Psalmikirjoittajan sanoin Herra on luonut minut sisintäni myöten, hänen silmänsä näkivät minut jo idullani. Olemme koko ajan Jumalan kämmenellä, vaikkakin varsin usein selkäpuoli rakkauden katseelle käännettynä.

Juhani Haveri

Rukous surun keskellä

(Kirkkokäsikirjaa mukaellen)

Jumala taivaallinen Isämme. Kuolema on kosketanut tämän sukuseuran jäseniä. Surun keskellä ja poisnukkuneita muistellessamme opettelemme sitä vaikeaa asiaa, että jokaisen on tästä elämästä lähdettävä. Ahdistuksessa me turvaamme sinuun ja rukoilemme: Vahvista poisnukkuneiden omaisia ja ole heidän tukenaan surussa ja kaipauksessa. Suo heidän menetyksestä huolimatta luottaa siihen, että sinä olet kanssamme joka päivä, myös pimeinä päivinä ja yön hiljaisuudessa. Herra, sinun armosi ja läsnäolosi kantaa meitä silloinkin, kun me itkemme emmekä ymmärrä, mitä kaikkea on tapahtunut.

Me panemme toivomme sinuun. Suo omaisille voimaa kestää heitä kohdannut suru. Anna Vapahtajamme ylösnousemuksen valon loistaa läpi kuoleman pimeyden. Pyydämme voimaa muuttuneeseen elämäntilanteeseen. Rukoilemme sinulta niitä ihmisiä, jotka arkienkeleinä ovat tukena surevien elämässä. Me uskomme poislähteneet, sekä itsemme ja toinen toisemme sinun huolenpitoosi.

Kuule rukouksemme Jeesuksen Kristuksen, meidän Vapahtajamme nimessä.

Aamen.

6. sukkokouksen 31.7.2010 jälkeen kuolleet suvun jäsenet:

Marja Leppänen Turusta, kuoli 57-vuotiaana syyskuussa 2010 (12.4.1953-25.9.2010).

7. sukkokouksen 3.8.2013 jälkeen kuolleet suvun jäsenet:

Helmi Leppänen (o.s. Puuronen), Orimattilasta, kuoli 93-vuotiaana lokakuussa 2013 (24.8.1920-21.10.2013).

Kirsti Ojanen (o.s. Leppälä), Eurasta, kuoli 87-vuotiaana maaliskuussa 2014 (11.4.1926-8.3.2014).

Liisa Anelma Leppänen (o.s. Lepistö), Porista, kuoli 84-vuotiaana toukokuussa 2014 (1.7.1929-1.5.2014).

Matti Lepäntalo, Helsingistä, kuoli 93-vuotiaana tammikuussa 2015 (4.7.1921-1.1.2015).

Sirkka Leppänen, Hämeenlinnasta, kuoli 88-vuotiaana huhtikuussa 2015 (18.9.1926-5.4.2015).

Katja Karppanen (o.s. Leppänen), Orivedeltä, kuoli 69-vuotiaana tammikuussa 2016 (19.6.1946-20.1.2016).

Esko Mäkipää, Kankaanpäästä, kuoli 88-vuotiaana maaliskuussa 2016 (26.4.1927-8.3.2016).

Juhani Haveri toivotti leppäsläiset tervetulleiksi sukkujuhlaan, piti alkuhartausten ja toimi juhlan juontajana.

Ilmari Hannikaisen ”Matkamiehen virsi,” esittäjä Kirsi Seppälä

Kuvassa vasemmalta: Terttu Huhtamaa, Oivi Koskensalo, Arto Rantala, Eija Uusi-Oukari ja Arto Ojanen.

Vanhojen vaatteiden esittely

Osa sukuseuran hallituksen jäsenistä oli pukeutunut Mäkelän ullakon uumenista esille kaivettuihin vaatteisiin ja kenkiin.

Oivin vaatetus oli hänen äitinsä Paula Rintamaan jäämistöstä. Eijan ja Tertun yllä olevat vaatteet ovat ilmeisesti suurimmaksi osaksi Oskarin ja Pauliinan tyttärien vaatteita 1930 ja 1940-luvulta. Tertulla oleva hame on todennäköisesti kuulunut Pauliinalle.

Vaatteiden alkuperäisistä omistajista ei aivan varmaa tietoa ole, koska kukaan heistä ei enää ole kertomassa kenelle vaatteet kuuluivat. Tertulla on jalassa isoisänsä Oskari Mäkelän jalkineliikkeen valmistamat ämmänpieksut 1930-luvulta.

Arto Ojanen ja Arto Rantala ovat pukeutuneet aluspaitoihin, joita maaseudun miehet käyttivät 1900-luvulla usean vuosikymmenen ajan. Arto O:n valkoinen paita on todennäköisesti 1940-luvulta ja Arto R:n paidan ajattelen kuuluneen isäl-

leni Vilho Mäkelälle 1950-luvulla. Molemmilla miehillä on jalassaan Mäkelän jalkineliikkeen tekemät kengät. Arto Ojasella on pieksut ja Arto Rantalalla lapikkaat, joita valmistettiin 1930- ja 1940-luvuilla.

Mäkelän naisten vaatteet on suurimmaksi osaksi ommeltu käsin. Miesten paidat on ommeltu ompelukoneella. Varmaa tietoa vaatteiden tekijöistä ei ole, mutta alisessa päässä Vihteljärveä asui ”kraatari” Aksa Korpela, josta muistan tätieni monesti kertoneen. Ainakin osa vaatteista saat- taan olla tämän ompelijan tekemiä. Etunimi Aksa voi olla paikallista murretta, mutta muuta nimeä en hänelle muista kuulleen. Pieksut ja lapikkaat ovat kaikki perinteisenä suutarityönä tehtyjä.

Kuva, jossa on Arto ja Terttu sekä musta nahkasaapas on Oskarin jalkineliikkeen viimeisintä tuotantoa 1940-luvun lopulta ja voi olla 1950-alustakin, jolloin Martti Mäkelä vielä teki jonkin verran nahkasaappaita.

Terttu Huhtamaa

Eija Uusi-Oukari

Oivi Koskensalo, Arto Rantala ja Arto Ojanen

Arto Ojanen ja Terttu Huhtamaa ihailevat mustaa nahkasaapasta, joka on Oskarin jalkineliikkeen viimeisintä tuotantoa 1940-luvun lopulta tai 1950-luvun alusta.

Oskari Mäkelän jalkineliikkeen valmistamat ämmänpieksut 1930-luvulta.

Ruokailu

Sukuseuran puheenjohtajan puhe

Leppäsläisten sukuseura on nyt ehtinyt täysikäisyyteen, eli se on saavuttanut 18-vuoden iän. Voisikohan se tarkoittaa sitä, että lastentaudit ovat sukuseuramme osalta ohi ja voimme suunnata voimalla eteenpäin.

Meidän tarinamme on saanut alkunsa kahden innostuneen ja toimeliaan miehen työstä. Kaiken takana ovat Matti Lepäntalo ja Arto Ojanen. Arto on kerännyt sukututkimustietoa jo vuosia ennen sukuseuran perustamista ja Matti on kerännyt tietoa suvun ihmisistä ja heidän elämäntyöstään. Matti keräsi tietoja parin vuoden ajan ennen ensimmäistä sukujuhlaa vierailemalla suvun vanhimpien kodeissa haastattelemassa heitä. Matti jätti jälkeensä paljon haastattelutietoa ja siinä ohessa säilyy myös näytteitä vanhasta kankaanpäälaisestä murteesta.

Meidän tämän päivän leppäsläisten täytyy nyt yrittää jatkaa sukumme vaiheiden tutkimusta ja dokumentointia. Vanhimmat asiat ovat jo melko hyvin tutkittuna ja niiden jatkotutkimukset ovat haasteellisia, koska yksi tärkeänä tietolähteenä toiminut sukupolvi on viimeisen kymmenen vuoden aikana poistunut keskuudestamme. Onneksi kaiken sukutiedon ei tarvitse olla 100 vuotta vanhaa. Suvussa tapahtuu koko ajan ja viimeisten vuosikymmenien tiedot ovat joskus yhtä arvokkaita kuin nyt muisteltavat vanhat asiat.

Voimme olla ylpeitä suutarisuvustamme, joka on ollut osallisena jalkineteollisuuden syntyyn Kankaanpäässä. Kenkiä on toki valmistettu eri puolella Suomea, mutta jostakin syystä Kankaanpäässä oli paljon suutareita ja heidän työnsä jatkeeksi kehittyi kenkien teollinen valmistaminen. Dokumentoitua tietoa jalkineteollisuuden alkuvaiheista on niukasti,

onneksi edes puhuttua muistitieto on jonkin verran.

Edellisestä sukujuhlastamme on kulunut kolme vuotta. Maailma on muuttunut paljon näiden vuosien aikana. Minunkin elämässäni on tapahtunut asioita, joihin en muutama vuosi sitten olisi koskaan kuvitellut törmääväni. Sota on tullut lähemmäksi maailmaani, vaikka aikaisemmin luulin sodan koskettaneen vain Suomea puolustaneita sukupolvia. Nyt olen työssäni kohdannut sodan kauhuja kokeneita perheitä, lapsia ja aikuisia. Pakolaislapset ja heidän vanhempansa ovat joutuneet kohtaamaan tapahtumia, joista meillä sotaa kokemattomilla ihmisillä ei juurikaan ole todellista tietoa. Onneksi voin tehdä edes jotakin heidän auttamisekseen.

Näin maailma muuttuu ja meidän on muututtava siinä mukana. Emme tiedä mitä seuraavat vuodet tuovat tullessaan, mutta toivottavasti me kaikki tapaamme taas kolmen vuoden kuluttua seuraavassa Leppäsläisten sukujuhlassa.

Terttu Huhtamaa

Paula Haverin lahjoitus sukuseuralle

Viidennen sukukokouksen ohjelmaan kuulunut kiertoajelu monen entisen esivanhemman syntymäseudulla sisälsi poikkeamisen Isoröyhiön kimppukylässä leppäsläisen Paulan (o.s. Salmi) ja miehensä Juhani Haverin pihapiirissä yli 250-vuotiaaseen päärakennukseen, jonka pakarissa kahvipöytää koristi kuvan poikkiliina, jonka Paula antoi muistoksi ja mahdollista myöhempää käyttöä varten sukuseuralle. Sukuvaakuna on valmistettu valokuvaustekniikalla eikä kirjomalla, koska tämä perinteinen tapa olisi taannut työn olevan yhä keskeneräisenä jossain komerossa. Kuvateksti: *Paula Haveri*

Kahvi ja täytekakku

Kakun leipoi tälläkin kertaa Suvi Lanne.

SUKUKOKOUS

Leppäsläisten sukuseura ry:n sääntömääräinen sukukokous
Kankaanpäässä Lumiaisen Juhlatilassa 6.8.2016 alkaen klo
12.00

Käsiteltävät asiat:

- 1 Kokouksen avaus
- 2 Kokouksen puheenjohtajan, sihteerin, pöytäkirjan tarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta
- 3 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- 4 Esityslista
- 5 Vuosien 2013 - 2015 toimintakertomukset
- 6 Vuosien 2013 - 2015 tilit ja toiminnantarkastajien lausunnot
- 7 Vuosien 2013 - 2015 tilinpäätösten vahvistaminen
- 8 Toimintasuunnitelma vuosille 2016 - 2018
- 9 Vastuuvapauden myöntäminen vuosien 2013 - 2015 tileistä
- 10 Jäsenmaksun vahvistaminen toimikaudelle 2016 - 2018
- 11 Hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten valinta
- 12 Toiminnantarkastajien ja varatoiminnantarkastajien valinta vuosiksi 2016 - 2018
- 13 Hallituksen tiedoksianto sukuhaarojen yhteyshenkilöistä
- 14 Muut asiat
- 15 Kokouksen päättäminen

Huomio leppäsläiset!

Jotta saisimme pidettyä sukuluettelon tiedot ajan tasalla, toivomme että ilmoittaisitte sukuseuralle perhetiedoissanne tapahtuneet muutokset, kuten lasten syntymät, avioliitot, mahdolliset kuolemantapaukset jne. Lisäksi toivomme, että ilmoittaisitte myös muuttuneet sähköpostiosoitteenne, jotta lähettämämme informaatio löytäisi perille. Kiitos!

Leppäsläisten sukuseura ry:n hallitus
sukuseura@leppaslaiset.net

Yhteislaulut

Musiikista vastasi hildalaisten bändi: Kirsi ja Tuomas Seppälä sekä Erkki Rautava.

Yhteisesti laulettiin: Reppu ja reissumies, Kalastaja-Eemelin valssi, Nikkelimarkka, Kulkurin valssi, Isoisän ol-
kihattu ja lopuksi Suutarin laulu.

Matti Lepäntalo in memoriam

"Lepäntalo oli innostuva, kokeilunhaluinen ja impulsiivinen ihminen."

"Jäätyään eläkkeelle Lepäntalo jätti lääketieteen ja omistautui kotiseutunsa tutkimiselle ja sukunsa perinnön vaalimiselle."

"Matti Lepäntalo oli alullepanijana, kun Leppäsläisten sukuseura perustettiin 1995."

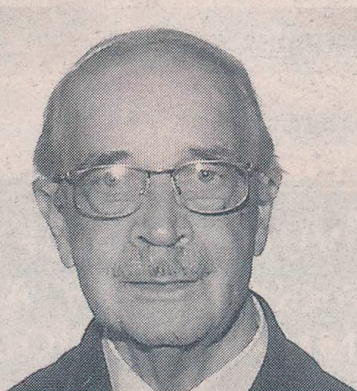
Matti Lepäntalo 1921–2015

Urologi ryhtyi kotiseutututkijaksi

LÄÄKETIETEEN ja kirurgian tohtori, ylilääkäri **Matti Lepäntalo** kuoli 1. tammikuuta Tilkantovon hoivakodissa Helsingissä pitkän sairauden uuvuttamana. Hän oli 93-vuotias, syntynyt Kankaanpäässä 4. heinäkuuta 1921.

Lepäntalo aloitti koulunkäyntinsä isänsä vasta rakentamassa, kotikuntansa ensimmäisessä kansakoulussa. Aloitustuokka tosin piti käydä kahteen kertaan, kun esikoispoika oli pantu kouluun juuri kuusi vuotta täytäneenä. Sittemmin oppiminen ei tuottanut vaikeuksia.

SODAN AIKANA Lepäntalo oli tykistössä laskija-aliupseerina ja tulenjohtajana. Lääketieteen opinnot hän suoritti Turussa ja valmistuttuaan erikoistui kirurgiaan "Klossnerin koulussa" Turun yliopistollisessa keskussairaalassa. Lepäntalo väitteli tohtoriksi 1958 Turun yliopistosta ja erikoistui vielä urologiaan Helsingissä. Siellä hän työskenteli kaksitoista vuotta apulaisylilääkärinä Marian sairaalassa ja tämän jälkeen Malmi sairaalassa kirurgian ylilääkärinä vuoteen 1984, viimeiset

Matti Lepäntalo

viisi vuotta myös sairaalan johtajana. Hän työskenteli myös vakuutuslääkärinä ja piti yksityisvastaanottoa Mehiläisessä.

LEPÄNTALO OLI potilaidensa arvostava klinikko ja tarkka kirurgi. Hoitosuhteet muodostuivat usein pitkiksi, ja Lepäntalo sai monista potilaistaan perheineen myös läheisiä ystäviä.

Lepäntalo oli innostuva, kokeilunhaluinen ja impulsiivinen ihminen. Hän harrasti nuorena laulua, innostui myöhemmin oopperasta ja aloitti eläkeläisenä pianotunnit. Hän oli kiinnostunut myös kuvataiteista. Lepäntalo oli myös eräänlainen taidemesenaatti, joka toi tunte-

miaan ulkomaisia taiteilijoita Suomeen nähtille.

JÄÄTYÄÄN ELÄKKEELLE Lepäntalo jätti lääketieteen ja omistautui kotiseutunsa tutkimiselle ja sukunsa perinnön vaalimiselle. Hän hankki pienen asunnon Kankaanpäästä entisen kotitalonsa naapurista ja lähti nauhereineen jututtamaan kankaanpääläisiä ikäihmisiä, sukulaisiaan ja muita tarinankertojia.

Kaksi vuosikymmentä kestäneen uurastuksen jäljiltä pieniä ääninauhoja on tallella laukullinen, litteroituja tekstejä hyllymetrejä ja julkaistuina kaksi omakustannetta. Niissä kertojanäänä antavat kyläkauppias Vihtiläjärveltä ja kankaanpääläinen kaiken nähnyt pitäjäkokki. Isänsä, liikemies Artturi Leppäsen värikkäät edesottamukset eivät ehtineet painoon asti.

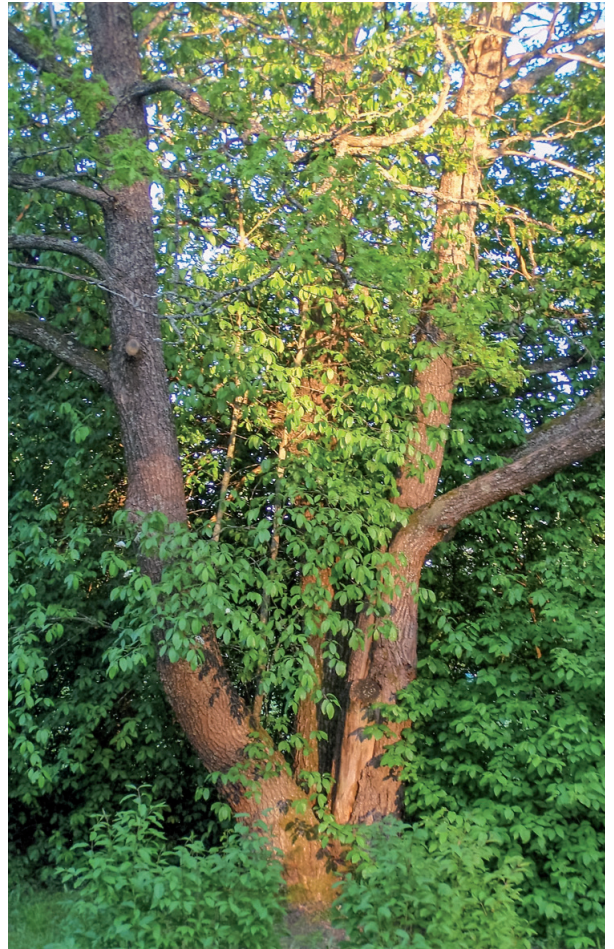
Matti Lepäntalo oli alullepanijana, kun Leppäsläisten sukuseura perustettiin 1995. Se kokosi yhteen laajan suvun.

Lasse Oikarinen

Jaakko Heiskanen

Mauri Lepäntalo

Kirjoittajat ovat Matti Lepäntalo kummipoikia ja poika.

Artturi ja Veera Leppäsen kotipihan tammi

Kankaanpään keskustan tuntumassa Ruokojärven rannalla on Matti Lepäntalon lapsuuskoti. Talon pihassa kasvaa iso kolmihaarainen tammi. Muistan Matin kertoneen, kuinka hän Synnöve-puolisonsa kanssa istutti tammentaimen kotipihalleen heidän häääpäivänään. Matin mielestä tammen kolme jyrkää haaraa symbolisoivat hänen perheensä kolmea lasta.

Kuvat ja teksti: *Terttu Huhtamaa*

Sukuhaarojen yhteyshenkilöt

OSKARI	Terttu Huhtamaa Eija Uusi-Oukari	Silmäkkeentie 9, 38720 Vihteljärvi Herramäentie 5 A 1, 29630 Pomarkku	02-5787045 040-778 2847	thuhtamaa@gmail.com eija.uusi-oukari@suomi24.fi
IIVARI	Oivi Koskensalo Tuula Virtanen	Oivintie 20, 38800 Jämijärvi Koivulantie 6 as. 15, 28360 Pori	0400-549 975 0400-410 816	okoskensalo@gmail.com
JUHO	Paula Haveri	Isöröyhiöntie 69, 39410 Luhalahti	0400-521 673	paula.haveri@ippnet.fi
VIHTORI	Kalevi Koivula	Naapurinkatu 10, 38700 Kankaanpää	02-572 1865	
HILDA	Arto Ojanen	Puutarhakatu 16 A 5, 20100 Turku	045-671 7610	artsi.ojanen@gmail.com
ARTTURI	Laura Ahonen	Kuusistonportti 6, 13210 Hämeenlinna	040-733 3903	laura.ahonen@elise.fi
EINO	Inna Kuismanen	Kanneltie 8 A 8, 00420 Helsinki	050-368 8190	

Esko Mäkipää in memoriam

26.4.1927 - 8.3.2016

Minulta on pyydetty lehteen muistelmää Esko Mäkipäästä, joka oli sukuseuran alusta lähtien keskeinen henkilö sukuseuran toiminnassa. Eskohan oli ”sukuun naitu”, Juhon nuorimman tyttären Liisan aviomies ja vaimonsa tuki ja avustaja, kun Liisa keskeisenä henkilönä puuhasi sukuseuraa.

Esko oli siis kuolemaansa asti sukuseuran tilien hoitaja ja muutenkin aina mukana toiminnassa. Hän oli muutenkin toimen mies, Kankaanpään puhelinyhtiö hänen johdollaan automatisoitiin ja myös Kankaanpään kunnalliselämässä hänellä oli iso osuus sekä kaupunginhallituksessa että lautakunnissa. Minä kuitenkin haluaisin lähinnä kertoa Eskosta ihmisenä, sellaisena kuin minä olen hänet tuntenut. Olen samanlainen ”sukuun naitu” kuin Eskokin, olen Juhon vanhimman tyttären Laimin nuoremman pojan Pekan vaimo, hiukan Liisaa ja Eskoa nuorempi, koska minun ensi kertaa tullessani Kankaanpäähän kihlattiin morsiamena Esko ja Liisa olivat jo naimisissa ja asuivat silloin puhelinyhtiön talossa, ja he ovat ensimmäiset uudet sukulaiset, jotka mieheni vanhempien jälkeen olen tavannut. He ottivat minut suurenmoisesti vastaan ja pääsin varsin lähelle ja tunsin olevani hyväksytty. Sen vuoksi haluan muistella Eskoa ihmisenä ja ystävänä, sillä hän oli minun mittapuuni mukaan todella suuri ja hyvä mies!

Esko oli tarmokas ja taitava kaikessa, mihin ryhtyi, rakennutti heille omakotitalon, lisäksi rakensi ihanan mökin Madesjärvelle, todellisen kesäparatiisin, jossa he viihtyivät kesät melkein loppuun asti kestitsivät meitäkin monet kerrat, ja me ystäväystyimme niin, että pyysimme heitä ensimmäisen lapsemme kummeiksi.

Esko oli äärimmäisen rauhallinen ja järkevä mies. Koskaan hän ei suuttunut, järjesti vaikeatkin asiat aina rauhallisesti parhain päin.

Viimeiset elinvuodet olivat hiukan vaikeat, Eskon polvet tekivät tenän, ja kun sydän myös alkoi reistailla, ei ollut mahdollista enää polvia korjata, sydän ei olisi kestänyt. Niinpä hän vietti

viimeiset elinvuotensa pyörätuolissa. Hoitokodissa ollessaankin hän vielä tietokoneellaan hoiteli omat ja sukuseurankin asiat, ja rauhallinen optimismi ei väistynyt silloinkaan.

Kiitos, Esko!

Terttu Rantala

Pentti Rajalan muistolle

Minulla oli ilo saada kummeikseni Aino ja Kalle Rajala. Heillä oli merkittävä rooli elämässäni koko lapsuuteni ajan ja toki vielä aikuisuudessakin. Heidän molempien kuolemasta on jo kulunut vuosia, mutta muisto elää aina.

Kummeillani oli yksi poika, Pentti. Tänä vuonna lokakuun 19.päivänä tuli hänen vuoronsa siirtyä ajasta ikuisuuteen. Hautajaisia vietettiin joulukuun 2.päivänä, jolloin Pentti laskettiin haudan lepoon vanhempiensa viereen Kankaanpään vanhalle hautausmaalle. Siunauksen toimitti serkkupoika Jari Muta.

Pentti sai elää 81 vuotta. Hänen elämänsä oli työtäteistä ihan viimeisiin elinpäiviin asti. Joitakin sairauksia Pentillä toki oli, mutta niistä huolimatta hän sisukkaasti jatkoi joka päiväisiä puuhiaan lopulliseen sairastumiseensa saakka. Kuusi viimeistä vuorokautta hän vietti Jorvin sairaalan teho-osastolla. Hoitoyrityksistä huolimatta hänen elämänsä ei enää pystytty jatkamaan ja lääketieteellisistä syistä oli tehtävä raskas päätös tehohoidon lopettamisesta. Keskiviikkoiltana 18.10. tehohoito lopetettiin ja Pentin elämä jäi hänen oman elimistönsä varaan. Varhain seuraavana aamuna Pentti nukkui rauhallisesti pois ihmiselämän vaivoista.

Sain olla yhdessä Hellevin ja Arin kanssa Pentin vierellä hänen viimeisenä iltanaan. En tiedä tunsiko hän läsnäolomme, mutta ainakin halusimme olla hänen lähellään, kun matka oli päätymässä.

Pentti valmistui Helsingin teknillisestä koulusta radioteknikoksi 1960 ja työskenteli pääkaupunkiseudulla koko työuransa ajan. Ensimmäinen työpaikka oli radio- ja TV-työnjohtajana AGA:lla. Työura kesti 41 vuotta ja koko ajan samalla työ sopimuksella viiden eri yrityksen palveluksessa. Työpaikkojen sijainti vaihteli yritysvaihdosten mukaan alueella Helsinki, Espoo ja Kirkkonummi. Eläkkeelle Pentti jäi teknisen isännöitsijän toimesta Ericssonilta kesällä 2001.

Pentti ja Hellevi avioituivat 1959. Perhe kasvoi Ari-pojalla 1961 ja koti oli silloin Helsingissä. Sieltä nuori perhe muutti 1960-luvulla Espoon Karakallioon.

Pentti oli monitoimimies, joka Aino-äitinsä

ilmausta lainaten oli opiskellut kaikki alat. Hän oli huolellinen ja tarkka töissään. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että häneltä sujui melkein työ kuin työ. Kädentaitoja ja älyä riitti. Esimerkiksi suurin osa lapsuuteni valokuvista on Pentin ottamia. Hän myös kehitti kuvat itse. Toimeentulo oli Pentin lapsuudessa ja nuoruudessa niukkaa. Ehkä se oli yksi syy monen asian omatoimiselle toteuttamisella. Toimeen oli tultava pienellä rahalla, joten kekseliäisyyttä ja omia taitoja oli käytettävä, jos halusi tehdä unelmistaan totta.

Nuoruuden harrastuksiin kuului myös paperi/puulennokkien rakentaminen. Pentti osallistui radioamatööritoimintaan ja isän ja pojan yhteisenä harrastuksena oli kalastus. Energiaa riitti vielä taloyhtiön hallituksen puheenjohtajana toimimiseen, jota pestiä Pentti hoiti Karakalliossa melkein kaksikymmentä vuotta.

Eläkepäivien iso projekti oli oman talon rakentaminen Kirkkonummelle. Siinä talossa näkyy Pentin taitava kädenjälki melkein joka paikassa. Mielestäni talo on kuin muistomerkki Pentin taitavuudesta ja ahkeruudesta. Perhe muistaa Pentin huolehtivana ja rakastavana isänä ja puolisona ja tämän muiston toivon kantavan heitä elämässä eteenpäin.

Serkkutyttö Terttu Huhtamaa

Marjaana ja Manasse Leppimäen lasten asuinpaikat

Suurin osa Marjaanan ja Manassen lapsista on asunut pelkästään Vihteljärvellä tai muualla Kankaanpäässä. Poikkeuksen tähän sääntöön tekevät Hämeenlinnaan muuttanut Viljami sekä tietysti Amerikan siirtolaiset, Vihtori ja Jalmari.

Kerran kokouksessamme mietiskelimme, missä eri paikoissa Vihteljärveä Leppimäen veljekset ovat elämänsä aikana asuneet. Sen seurauksena kokosimme tähän lehteen lyhyen yhteenvedon Oskarin, Juhon ja perheen ainoan tyttären, Hildan asuinpaikoista.

Oskari ja Pauliina Mäkelän asuinpaikat

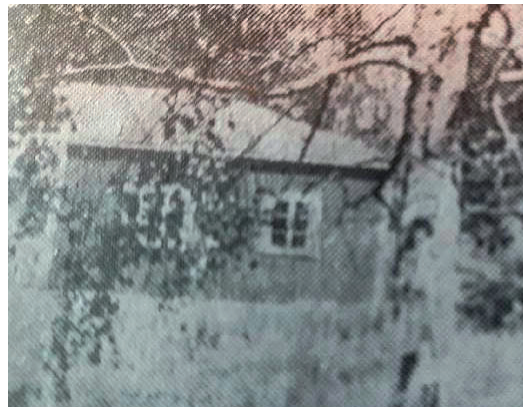
Tietojeni mukaan Oskari asui koko elämänsä Vihteljärvellä.

Lapsuudenkodista lähtönsä jälkeen Oskari asui jonkin aikaa Sikalan talossa, joka kuuluu Vihteljärven vanhimpiin taloihin. Sikalan vanhassa talossa pidettiin noihin aikoihin myös kiertokoulua. Avioliiton alkuaikoina Pauliina asui kotonaan Koskelassa. Minulla ei ole tietoa siitä asuiko Pauliinkin Sikalan talossa.

1900-luvun alussa Oskari osti alisesta päästä Vihteljärveä Mäkelä-nimisen torpan, jossa suurin osa perheen lapsista syntyi.

Torpasta Oskari ja Pauliina muuttivat Kiviniemenkulmalta ostamalleen maatilalle, joka vieläkin tunnetaan nimellä Mäkelä-Kahila. Siellä he asuivat aluksi vanhassa hirsirakenteisessa talossa, joka oli rakennettu 1800-luvun alkupuolella. 1939 valmistui nykyinen Mäkelän-tilan päärakennus, jossa suutarintöitä jatkettiin vielä runsaan kymmenen vuoden ajan.

Terttu Huhtamaa

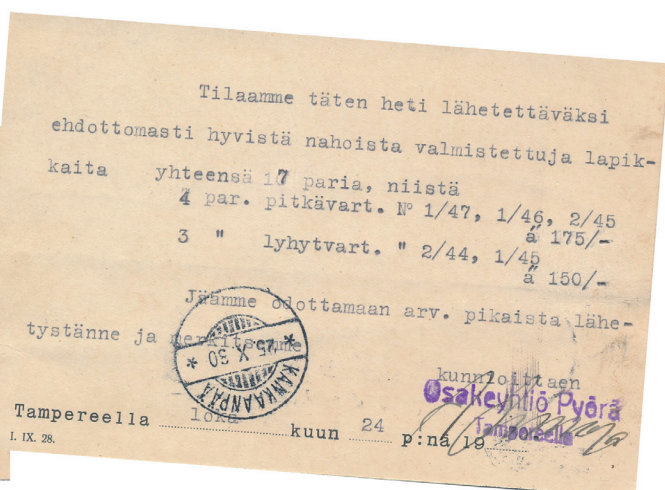
Sikalan vanha talo.

Mäkelä-Kahilan vanha rakennus. Kuva on Suomen maatilat osa III -kirjasta.

Mäkelä-Kahilan vuonna 1939 valmistunut päärakennus.

Juho ja Hilma Leppäsen ”asumishistoria”

Avioituttuaan Juho ja Hilma (o.s. Lähteenmäki) muuttivat Hilman kotitaloon Lähteenmäkeen. Hilman äiti Matilda luovutti talon nuorelle parille. Juholle ja Hilmalle syntyi 12 lasta, joista aikuiseksi varttui yhdeksän. Juho teki suutarin töitä ja Hilma ompelustöitä, joita myytiin markkinoilla.

Ennen sotaa Lähteenmäki myytiin ja Juho ja Hilma muuttivat Antilaan. Siellä toimeentulo saatiin pääosin maataloudesta ja metsästä, kun tilan pinta-ala oli suurempi Lähteenmäkeen verrattuna.

1950-luvulla Antilaan muutti perheen tytär Anna (Hanna) puolisonsa Iivari Kalliomäen kanssa. Annan ja Iivarin talo oli tuhoutunut tulipalossa ja he asuivat Antilan yläkerrassa. Antilassa asui myös alusta pitäen Tauno Leppänen Juhon ja Hilman vanhin elossa oleva poika. Yhdessä Tauno ja Juho hoitivat talon maatalous- ja metsätyöt sekä jonkin verran suutarintöitä.

1960-luvun alussa Juho ja Hilma ostivat talon Kirkonkylästä Rauhankadulta, samalla Anna ja Iivari lunastivat Antilan itselleen. Tauno, joka muutti vanhempiensa mukana Rauhankadulle, oli voittanut sievoisen summan veikkauksella ja pystyi näin osallistumaan talon hankintaan. Kerrotaan, että Tauno jätti veikkaukstopongin joka viikko äitinsä Hilman nimellä. Rauhankadun kiinteistön nimi oli Arkela.

Antilan päärakennus purettiin myöhemmin Pohjanmaantien varrelta, mutta Lähteenmäki ja Arkela ovat yhä asuinkäytössä. Arkelan katuosoite on muuttunut Rauhankadusta Kappelikaduksi.

*Timo Heinonen
Juhon tyttärenpoika*

Lähteenmäki nykyisin.

Kuva Lähteenmäen portailta. Edessä Juho ja Hilma Leppänen, Hilman vieressä kuvassa oikealla Hanna (Anna) Kalliomäki o.s. Leppänen sylissä Pekka, Kauko tai Jukka Kalliomäki ja heidän vieressään Iivari Kalliomäki. Takarivissä kuvassa vasemmalta Voitto Leppänen, Aino Holppi o.s. Leppänen, tod. näk. Anja Heinonen o.s. Leppänen ja Tauno Leppänen.

Tauno Leppänen Arkelan pihamaalla.

Hilda ja Iivari Ojasen asuinpaikat

Hilda Aleksandra Leppimäki ja Frans Iivari Ojanen (ent. Kortesoja) vihittiin 23.10.1914 Verttuun Kortesojalla.

Iivari oli ollut pari vuotta siirtolaisena Amerikassa, mutta oli tullut perintöasioiden takia käymään kotipuolessa. Hänellä oli vakaa tarkoitus palata takaisin "Rapakon" taakse, mutta lomallaan hän oli tavannut Hildan ja sen jälkeen kaikki suunnitelmat menivät uusiksi. Koska Iivari ei hennonnut jättää Hildaa, paluu Amerikkaan ei koskaan toteutunut. Iivari kuitenkin selitti asian näin: "Hilda vikitteli minut. En minä naimisiin olisi halunnut, mutta Hilda vei väkisin."

Häiden jälkeen pari asui aluksi Verttuulla Iivarin kotitalossa, mutta vajaan kahden vuoden päästä he ostivat Soikasta (Veneskoskelta) Lepäruhkan tienhaarasta Huvitus-nimisen tilan, jossa toimi kauppapuoti. Näin Hildasta ja Iivarista tuli kauppiaita. Tämä Huvituksen (nyk. Koivisto) talo on vielä tänä päivänäkin pystyssä, tosin se on asumaton ja heikkokuntoinen.

Hilda esittelee uutta polkupyöräänsä.

Huvitus Leppäruhkan tienhaarassa.

Kun perhe kasvoi nopeasti, talo alkoi käydä heille pieneksi. Silloin Iivari alkoi etsiä lähiseudulta tonttia, johon voisi rakentaa uuden kauppapuodin. Sopiva tontti löytyi Venesjärven tienhaarasta,

Rakennus valmistui v. 1927. Ojasen puoti oli tyypillinen sekatavarakauppa, jossa oli myytävänä kaikkea mahdollista sillistä hevosenvaljaisiin ja jauhoista polttoaineisiin.

Samana vuonna 1927, kun perhe muutti uuteen kaupparakennukseen, naapurissa oleva Korpelan maatila oli laitettu myyntiin. Hilda ja Iivari kiinnostuivat ja tekivät siitä kaupat. Nyt he alkoivan kaupan lisäksi viljellä maata ja kasvattaa karjaa.

Talvisodan kynnyksellä v. 1939 kaupparakennus tontteineen myytiin Osuusliike Pohjanankaalle ja perhe muutti asumaan Korpelaan.

Hilda kuoli joulukuussa v. 1964 74-vuotiaana, minkä jälkeen Iivari eli kotitilallaan vielä noin 18 vuotta. Iivari kuoli huhtikuussa 1982 lähes 93-vuotiaana.

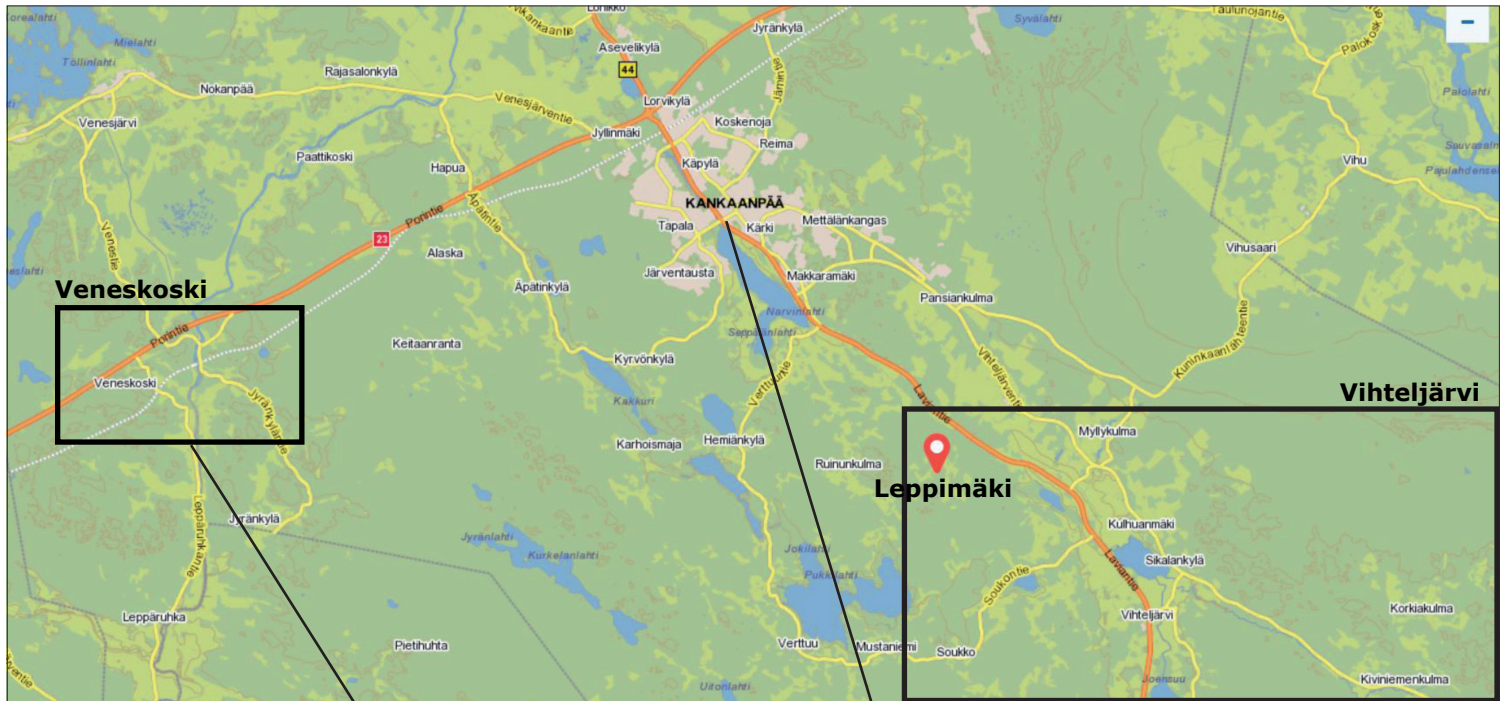
Arto Ojanen

Iivari, Tyyne, Mauno, Hilda ja Martta Ojanen kauppatalon portailla v. 1927. Hildan takana perheen kotiapulainen Tyyne Kallio.

Korpelan päärakennus v. 1972.

- Oskarin asuinpaikat
- Juhon asuinpaikat
- Hildan asuinpaikat

Iivari Ojasen matkatodistus

Matkatodistus.

Täten oikeutetaan *Kauppias Iivari Ojasaari, Hankaanpään Keskuskodista* matkustamaan *kuuden (6) kuukauden* aikana *Suomessa* *Hankaanpää* 11 päivänä *Touko* kuuta 1919

Atto Nieminen
v. t.

Ikä *s. 1889*
Pituus
Hiusten väri
Silmien väri
Parta
Erityisiä tuntomerkkejä

CV 52

Näytetty Vaasan kaupungin Poliisikommississa
12/5 1919
Lmest.

Asetus,
matkatodistuksista.

Annettu Helsingissä, 14 päivänä kesäkuuta 1918.

Suomen Senaatille kuuluvan vallan nojalla ja perustuen välikäisten säännöksiin antamisesta yleisen järjestyksen ja turvallisuuden voimassa pitämiseksi 29 päivänä toukokuuta 1918 annettuun lakiin, on Senaatti, Sisäasiaintoimituskunnan esittelystä hyväksynyt ja vahvistanut seuraavan asetuksen:

- 1 §. Matkustamista varten kotimaassa tulee jokaisen Suomen kansalaisen, joka on täyttänyt viisitoista vuotta, olla varustettu matkatodistuksella, jonka antaa sen paikkakunnan poliisiviranomainen, missä hakijalla on asuonsa ja kotonsa. Henkilölle, joka on valtion virassa, voi matkatodistuksen antaa se virasto, jonka alainen hän on.
- 2 §. Matkatodistus annettakoon enintään vuodeksi joko matkustamista varten kaikkialla maassa tai määrättyyn paikkaan.
- 3 §. Matkatodistus on varustettava todistuksen haltijan nimenkirjituksella ja valokuvalla, josta hänen helposti voi tuntea ja joka leimataan sen viranomaisen sinetillä, joka matkatodistuksen antaa. Jos valokuvan hankkiminen kohtaa vaikeuksia, on todistukseen merkittävä haltijan ikä, pituus, hiusten ja silmien väri, parta sekä erityiset tuntomerkit, jos mitään on.
- 4 §. Matkustaja, joka saapuu kaupunkiin, kauppaan tai taajaväestön yhdyskuntaan, on velvollinen näyttämään matkatodistuksensa talonomistajalle, hotellin, majatalon, matkustajakodin y. m. senmoisen laitoksen pitäjälle, jonka tulee vuorokauden kuluessa matkustajan saapumisesta poliisiviranomaiselle esittää matkustajan matkatodistus.
- 5 §. Matkatodistus on muutenkin näytettävä poliisimiehen tai muun tarkastusta toimittamaan määrän henkilön sitä vaatiessa.
- 6 §. Jos matkatodistus jonkun laillisen viranomaisen on antanut ennen tämän asetuksen voimassa tulemistä, on varustettava se valokuvalla tai tuntomerkeillä niinkuin 3 §:ssä määrätään, on se voimassa kuluvan vuoden loppuun asti, jollei sen määrääksi sitä ennen mene umpeen. Valokuvalla ja tuntomerkeillä varustamaton matkatodistus käy mitättömäksi 15 päivänä ensitulevaa heinäkuuta, vaikka se olisiikin annettu pitemmän ajaksi.
- 7 §. Matkatodistuksesta on suoritettava 50 pennin lunastus.
- 8 §. Poliisiviranomaisella tarkoitetaan tässä asetuksessa poliisilaitosta kaupungissa, järjestysmiestä kauppalassa sekä krunnuniemistä maalla.
- 9 §. Tämän asetuksen rikkomisesta tuomittakoon enintään viidensadan markan sakkoon. Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot. Helsingissä, 14 päivänä kesäkuuta 1918.

Suomen Senaatti:

E. N. SETÄLÄ,	JALMAR CASTRÉN.
ARTUR CASTRÉN.	HEIKKI RENVALD.
JUHANI ARAJÄRVI.	E. Y. PEHKONEN.
O. W. LOUHI-VUORI.	IL. G. PALOHEIMO.

J. M. Gustafsson.

Noin sata vuotta sitten, itsenäisyytemme ensimmäisenä vuotena, matkustaminen kotimaassa ei ollut aivan yhtä yksinkertaista kuin nykypäivinä. Suomen Senaatti oli määrännyt, että matkustamista varten kaikkien yli 15-vuotiaiden Suomen kansalaisten piti hankkia matkatodistus, jonka sai korkeintaan vuodeksi. Määräyksen rikkomisesta voitiin tuomita 500 markan sakkoihin.

Kuvassa kauppias Iivari Ojasaari matkatodistus, jonka hän on saanut toukokuussa 1919. Todistus oikeutti matkustamaan kuuden kuukauden aikana Suomessa. Seuraavalla sivulla voi tutustua tarkemmin Suomen Senaatin asetukseen matkatodistuksista.

Asetus, matkatodistuksista.

Annettu Helsingissä, 14 päivänä kesäkuuta 1918.

Suomen Senaatille kuuluvan vallan nojalla ja perustuen väliaikaisten säännöksiä antamisesta yleisen järjestyksen ja turvallisuuden voimassa pitämiseksi 29 päivänä toukokuuta 1918 annettuun lakiin, on Senaatti, Sisäasiaintoimituskunnan esittelyssä hyväksynyt ja vahvistanut seuraavan asetuksen:

1 §

Matkustamista varten kotimaassa tulee jokaisen Suomen kansalaisen, joka on täyttänyt viisi toista vuotta, olla varustettu matkatodistuksella, joka antaa sen paikkakunnan poliisiviranomainen, missä hakijalla on asuntonsa ja kotonsa.

Henkilöille, joka on valtion virassa, voi matkatodistuksen antaa se virasto, jonka alainen hän on.

2 §

Matkatodistus annettakoon enintään vuodeksi joko matkustamista varten kaikkialla maassa tahi määrättyyn paikkaan.

3 §

Matkatodistus on varustettava todistuksen haltijan nimikirjoituksella ja valokuvalla, josta hänen helposti voi tuntea ja joka leimataan sen viranomaisen sinetillä, joka matkatodistuksen antaa. Jos valokuvan hankkiminen kohtaa vaikeuksia, on todistukseen merkittävä haltijan ikä, pituus, hiusten ja silmien väri, parta sekä erityiset tuntomerkit, jos niitä on.

4 §

Matkustaja, joka saapuu kaupunkiin, kauppalan tahi taajaväkiseen yhdyskuntaan, on velvollinen näyttämään matkatodistuksensa talonmistajalle, hotellin, majatalon, matkustajakodin y. m. semmoisen laitoksen pitäjälle, jonka tulee vuorokauden kuluessa matkustajan saapumisesta poliisiviranomaiselle esittää matkustajan matkatodistus.

Matkatodistus on muutenkin näytettävä poliisimiehen tahi muun tarkastusta toimittamaan määrätyn henkilön sitä vaatiessa.

5 §

Jos matkatodistus jonka laillinen viranomainen on antanut tämän asetuksen voimaan astumista, on varustettu haltijan valokuvalla tahi tuntomerkeillä niin kuin 3 §:ssä määrätään, on se voimassa kuluvan vuoden loppuun asti, jollei sen määräaika sitä ennen mene umpeen. Valokuvalla ja tuntomerkeillä varustamaton matkatodistus käy mitättömäksi 15 päivänä ensitulevaa heinäkuuta, vaikka se olisikin annettu pitemmäksi ajaksi.

6 §

Matkatodistuksesta on suoritettava 50 pennin lunastus.

7 §

Poliisiviranomaisella tarkoitetaan tässä asetuksessa poliisilaitosta kaupungissa, järjestysmiestä kauppalassa sekä kruununmiestä maalla.

8 §

Tämän asetuksen rikkomisesta tuomittakoon enintään viidensadan markan sakkoon.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Helsingissä, 14 päivänä kesäkuuta 1918.

Suomen Senaatti:

E. N. SETÄLÄ.
ARTUR CASTRÉN.
JUHANI ARAJÄRVI.
O. W. LOUHIVUORI.

JALMAR CASTRÉN.
HEIKKI RENVALL.
E. Y. PEHKONEN.
H. G. PALOVUORI.

J. M. Gustafsson

Vanhasta nahkatakista ainutker- taiseksi käsilaukuksi – Liisa Ojanen toteuttaa kestäväää kehi- tystä ja omaa unelmaansa

**Turun Ammattikorkeakoulun muotoi-
lun koulutusohjelmasta vaatesuunnit-
telijaksi 2015 valmistunut Liisa Ojanen
löysi jo koulussa oman intohimonsa.
Kierrätysmateriaalit ja ennen kaikkea
käytetty nahka ovat toimineet Liisan
inspiraationa jo useamman vuoden.**

Käsityöläisperinne on kulkenut Liisan su-
vussa jo pitkään. Vain muutamaa suku-
polvea aiemmin Liisan isänpuoleisen
isomummun perheessä oli useitakin suutareita,
nimittäin isä ja kahdeksan poikaa. Nahan työstä-
minen lienee siis veressä.

Liisa perusti avomiehensä kanssa kierrätettyä
tavaraa ja omituisempia sisustusesineitä myyvän
Uncle Wesley's Thirdhand Storen kesällä 2016 ja
alkuvuodesta 2017 lanseerattiin Liisan oma asus-
temallisto *3rd HandMade*. Kierrätysmateriaa-
leista valmistettuja laukkuja ja koruja sisältävän
malliston johtotähtenä toimivat vanhoista nahka-
takeista valmistetut käsilaukut. Käsintehdyt lau-
kut sisältävät paljon pieniä yksityiskohtia ja kan-
tavana tekijänä toimii usein kangaspuilla kudottu
räsymattomainen nahkakangas.

*“Viimeinen sysäys oman yrityksen perusta-
miseen lähti harjoittelusta New Yorkissa, jossa
työskentelin Asher Levinen studiossa. Pääsin te-
kemään töitä esimerkiksi Taylor Swiftin musiik-
kivideon ja kiertueen puvustamisen yhteydessä.
Toisaalta kiersimme paljon kummallisempia käy-
tetyntavaran liikkeitä ja samalla saimme idean
Uncle Wesley's ThirdHand Storeen.”*

Perimmäinen syy oman yrityksen perustami-
seen on kuitenkin vielä tärkeämpi. Kertakäyttö-
kulttuuri on nyppinyt Liisaa jo pidemmän aikaa
ja vuodet H&M:n tiskin takana tekivät selväksi,
ettei viiden euron kertakäyttövaatteissa ole järjen
hiventä.

*“Halusin tehdä jotain kestäväää ja samalla
hyödyntää käyttökelpoisia ja laadukkaita materi-
aaleja, jotka olisivat muuten päätyneet kaatopai-
kalle,”* Liisa selventää.

Materiaalina nahka on samaan aikaan haasta-
va ja palkitseva. Vahvaan nahkaan tarvitaan hy-
vät työkalut jotka pitää erikseen hankkia, mutta
toisaalta lopputuote on kestävä ja kaunis.

*“Tykkään nahasta materiaalina, sillä se vain
paranee vanhetessaan. Hyvä nahka kestää vuo-
sikymmenestä toiseen ja pieni kuluma tekee siitä
vain hienomman näköistä.”*

Kantavana tekijänä Liisan laukuissa toimii kangas-
puilla kudottu räsymattomainen nahkakangas.

Persoonalliset ja tyylikkääät laukut ovat vahva
statement kertakäyttökulttuuria vastaan ja anta-
vat myös kantajastaan kuvan tiedostavana ja rat-
kaisujaan pohtivana yksilönä.

Vaikka Liisan mallisto on vielä pieni, tip-
puu tilaustöitä silti tasaisen varmaan tahtiin. 3rd
HandMaden nettisivuilta löytyvät laukut ovatkin
vain murto-osa siitä työstä, jota Liisa on jo en-
simmäisen vuoden aikana tehnyt. Tilauslaukku-
jen tapauksessa asiakas saa itse valita haluamansa
laukun mallin, jonka jälkeen Liisa piirtää hänelle
alustavat luonnokset joiden pohjalta alkaa lauk-
kua valmistamaan. Moni tilaustöistä on erikseen
tehty asiakkaan omasta vanhasta takista. Jokai-

Vanhasta nahkatakista Liisan valmistama olkalauku.

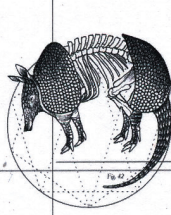
nen laukku on siis varmasti uniikki tuote, jollaista ei tule toista kadulla vastaan. Varmasti juuri siksi jokainen valmis laukku myös tavoittaa aina uusia silmiä ja tilaustöiden jono tuntuu kasvavan koko ajan.

Toistaiseksi Liisa työskentelee Turun Portsan kotinsa yläkerrasta käsin ja pieni työhuone on täynnä työkaluja, suunnitelmia ja isoja kasoja lahjoituksina saatua nahkaa. Tavoitteena on kuitenkin laajentaa operaatiota omaan työhuoneeseen mahdollisimman nopeasti.

“Pitkän tähtäimen tavoitteena on luonnollisesti oma isompaan jälleenmyyntiin tarkoitettu mallisto ja sen valmistuksen ulkoistaminen, niin että voisin itse keskittyä vain suunnittelutyöhön joka on selvästi lähimpänä sydäntäni.” haaveilee Liisa.

Liisalle nahan kanssa työskentely on selvästi kutsumus, joka vetää jatkamaan suvun käsityöläisten pitkään linjaan.

Jani Rämö

UNCLE
WESLEY'S

THIRDHAND STORE

UNCLE WESLEY'S

THIRDHAND STORE

SALVAGED GOODS & UNUSUAL TREASURES

LIISA OJANEN
DESIGNER / 3RD HANDMADE
+358-45-6717640
liisa@unclewesleys.net
www.unclewesleys.net

Liisa, Jani ja "lemmikki" Wesley Portsan asuntonsa rappusilla. Kuva: Joonas Mäkipirta.

Suuret nälkävuodet 1866-1868

Sataviisikymmentä vuotta sitten Suomessa elettiin ankaria aikoja. Vuonna 1866 alkanut nälänhätä piinasi maamme peräti kolme vuotta, jonka aikana eräiden arvioiden mukaan maamme väkiluku väheni noin kymmenellä prosentilla (= noin 200 000 asukasta). Tämä tuhoisa väestökatastrofi tunnetaan yleisesti nimellä ”Suuret nälkävuodet”.

Vuosien 1866–1868 sääolosuhteet olivat todella poikkeukselliset. Kesät olivat sateisia ja talvet pitkiä ja ankaria. Sateet pilasivat sadon monin paikoin. Peruna ja juurekset mätänivät peltoon ja syysvilja jouduttiin kylvämään vaikeiden olosuhteiden vallitessa.

Varsinkin vuoden 1867 sääolosuhteet vaikuttivat ratkaisevasti siihen, että lähes koko maa joutui hätätilaan. Myöhäinen kevät ja syyskuun ankara halla tuhosivat suuren osan sadosta lähes koko maassa. Yksinään kevään myöhästyminen tai aikaiset syyshallat eivät olleet mitenkään harvinaisia, mutta niiden osuminen samaan vuoteen aiheutti poikkeuksellisen katastrofin maassamme.

Talvi 1867–1868 oli erittäin ankara, pakkasta oli etelärannikollakin toistuvasti yli 30 astetta ja pohjoisessa jopa 50 astetta. Esimerkiksi Helsingin toukokuun keskilämpötila oli normaalin kymmenisen asteen sijaan +1,8 astetta. Jäät lähtivät monin paikoin vasta kesäkuussa, ja kesä alkoi vasta kesäkuun puolivälissä. Etelä-Suomen järvet olivat jäässä ja pellot paksujen lumikinosten peit-

täminä vielä toukokuussa.

Nälänhädän aikana kulkutaudit levisivät ra-justi koko maahan ja tappoivat nälkiintyneitä ihmisiä laumoittain varsinkin vuoden 1868 alkupuoliskolla. Tutkijoiden mukaan suoranaisesti nälkään ei ihmisiä juurikaan menehtynyt, mutta nälän heikentämällä ihmisillä oli suurempi todennäköisyys kuolla tauteihin, joihin hyvin ravittu ihmiset eivät olisi menehtyneet. Kuolleisuus lisääntyi, kun ihmiset lähtivät kiertelemään talosta toiseen, joko työtä etsien tai kerjäläisinä. Kiertelevien ihmisjoukkojen mukana taudit levisivät helposti paikkakunnalta toiselle.

Nälkävuodet koettelivat esivanhempiamme

Monet sukumme jäsenistäkin joutuivat taistelemaan ankarasti nälkävuosien kulkutau-
teja vastaan.

Vuoden 1867 kevät oli sekä Marjaanalle että Manasselle erittäin raskasta aikaa. Ensin kuoli Marjaanan isä 5. helmikuuta, siitä viikon päästä menehtyi Manassen isä ja pari kuukautta myöhemmin toukokuussa kuoli vielä Manassen äiti. Kirkonkirjoihin on jokaisen kohdalle kirjattu kuolinsyyksi lavantauti (nerffeber), mikä oli nälkävuosina yksi yleisimmistä kuolinsyistä.

Marjaanan äiti kuoli vuoden päästä maaliskuussa 1868 36-vuotiaana. Kuolinsyyksi kirkonkirjoihin on merkitty synnytys (barnsbörd).

Näin Marjaana ja Manasse olivat vielä ihan lapsia, kun he jäivät täysorvoiksi: Marjaana 13-vuotias ja Manasse vasta 10-vuotias.

Manassen vanhin veli, Matti Lepistö, koki saman kohtalon kuin vanhempansa joulukuussa 1868.

Erityisen traaginen kohtalo oli Manassen toiseksi vanhimmallalla veljellä, Juho Naskalilla (myöh. Salomäki). Hänen koko perheensä, vaimo ja kolme lasta, menehtyi lavantautiin vuoden 1868 aikana.

Arto Ojanen

Huhteljärvi				
		Födelse:		Ålgätt.
		År och datum.	Ort.	
q: Hm.	Johan Johansson Naskala	6/1838	Ypäjä	133
+ q:	Marja Anna Naskala	2/1834	Ypäjä	1868
+ q:	Amalia Johansson	21/1862	Ypäjä	4/1868
+ s:	Juho Johansson	12/1864	Ypäjä	2/1868
+ s:	Nikolaus	22/1867	Ypäjä	4/1868

Juho Naskalin (myöh. Salomäki) perheen tiedot rippikirjassa 1866-72 sivulla 310. Juhon vaimo ja kaksi lasta kuolivat huhtikuussa 1868 viiden päivän sisällä ja kolmas lapsi myöhemmin saman vuoden lokakuussa.

Wilhelm Carlssonin kirjoitus nälkävuosista

Sananlasku sanoo: ”Kyllä maalla viisaita ollaan, kuin merellä wähinko tapahtuu”; mutta aifoja on, jolloin ei auta wiisauts maalla eikä maanwiljelyksessä! Kansakuntain historia osoittaa erityisiä maanraasituksen ja Raikfiwaltiaan furituksen aifoja, joita ei luowainainen woi poistaa, tuskin liewittääkään! Semmoinen aifa tuli samalla täällä hymmenlunwulla uudestansa kolmenkertaisesti raslaampana tämän maakunnan ylitse, sitäkin raslaampana kuin ei vielä ehditty täydesti woimistua edellisestä talous-sairaudesta. W. 1865 oli kylmä lewät. W. 1866 taas niin kolkko ja sateinen sumi, että yhä heinäkuun 2 päivästä elokuun 18 päivään asti sateli; ainoastaan muutama lyhyt wäliaika (heinäl. 28-31 p. ja elok. 9-11) poutainen. Wesi nousi e.m. Jämijärwessä korkeemmalle kuin lewät-tulwalla; pellot niin wesiperäisiä, ettei woitu kylwää; monen jäi warsin kylwämättä. Talwi tuli aikaisin huonoin kylwöin ylitse.

Sitte tuli kylmin lewät w. 1867 kuin koskaan muistetaan olleen: 9 päivä Toukof. oli 4° kylmä keskikäimällä, 6° auringon laskeessa; aurinko ei wähintäkään sulattanut lunta. Toukof. 11 ja 12 p. matkustin reellä maitse Jämijärwelta Parkanoon. Vielä 18 päim. oli paras teli jäillä ja metsä-teillä; 22 p. piti jää hyvin maiffa hemosella kulkea. Wasta 4 päivästä Kesäl. meni järwi auki, joka muutoin tavallisesti noin 8 p. Toukofuuta (w. 1870 oli Jämijärwi jo 27 p. huhtil. jäistä puhdas). Kewätkylwöjä ei ollut hantkiminenlaan ennen kuin wasta Juhannuksen aikaan; moni kylwi vielä jälkeenkin. – Talwilaihot häwitti kylmä lewät; suwilaihot taas hiljastuimat syynshallain turmeltawiksi.

Wleinen puute ilmaantui jo heti syksyllä, niin että lokakuussa monella jo oli ”werinen pettu”, puhdas puunfuorinen leipä, jossa ei monta jauho-tomua ollut. Talwen tullessa täytyi waraflaampankin tarttua pettu- ja olki-jauholle sefotettuun leipään.

Woi! lufija uskoa, että muinen täällä parempinaki aifoina hallaisilla Sydänmailla semmoisen ruoan awulla on laswanut raittiita miehiä kuin korpi-luusia! Niitä petulla lehdoista asti ruofituuta olemme tawanneet täällä monia rauta-louraisia, 90 ifä-wuotta tawoitawia, ušiampia kuin wehnällä ja raswalla ramituuta muualla!

Tämän yleisen hädän ohessa, joka yhä kohosi koriammalle huhti- ja toukofuussa 1868 siksi kuin liewityksiksi saatiin pettua, suolafleita y.m. laswia, rainwosi w. 1867 alusta aina heinäkuuhun asti 1868 niin yleinen lämmin-tauti, että tuskin joka 50:s henki sen podosta wapaaksi pääsi. Ruinla suuri osa kansasta siihen nälän lautta kiihdytettyyn tautiin kuoli, sen osoittaa luettelomme edessäkin. Moni furja terjäläinen, joita laumoittain yhä kulki, kuoli sen lauhian talwen kinfoksiin. Jopa syksyllä (lokakuun alussa) eräs kuolleena Soinin harjun ääreltä löydetty poika lannettiin Jämijärwen kirkolle. Sen isä Skalisista lantoi surkian taffansa 2 peninfulmaa, kuin tahto i raffaansa vielä totio wiedä! Rasituksen lisäksi tuli w. 1867 aikainen lowa talwi. Jo joulul. 2 päivästä oli niin hirmuisia kinfoksia, ettei 3 päivään päässyt liikkumaan hemosella eikä jalkasin. Koko kuulauden keskimmäärin 20° pakkainen: 9 päim. oli 26°; 20 päim. 31°. Sammil. 24 p. 1868 oli 32°. Pakkaista ja pyryä pititti kolo talwen niin että monen oli mahdotointa saada poltinpuuta totio.

Wilhelm Carlsson toimi Jämijärwen kappalaisena vuosina 1865-1875. Hän julkaisi v. 1871 Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kustantamana kirjan ”Pitäjänskertomuksia IV. Entinen Ikalinen. Historiallinen kertomus Ikalisten, Parkanon ja Kankaanpään pitäjistä”. Kirjan 2. näköispainos on vuodelta 1994 ja sen on kustantanut Ikaalinen-Seura. Kirjan saatesanoissa sanotaan, että ”Wilhelm Carlsson on pystynyt antamaan eloisan ja runsastietoisien kuvan Ikaalisten seudun ihmisistä, heidän toimeentulostaan ja elämästään vuosisatojen aikana”. (Lainaukset ovat sivuilta 126-128 ja 138-139).

Syntyneitä.																	
Vuonna.	Ikalisten pitäjässä.								Kankaanpään pitäjässä.								Molemissa yht.
	Ikalinen.		Jämijärvi.		Parkano.		Yht.	Äpärä.	Kankaanpää.		Karnia.		Honhojoki.		Yht.	Äpärä.	
	mp.	wp.	mp.	wp.	mp.	wp.			mp.	wp.	mp.	wp.	mp.	wp.			
1865	133	137	37	44	73	74	498	26	115	125	31	40	38	36	385	33	883
1866	109	129	53	41	74	67	473	24	125	103	43	35	39	32	377	31	850
1867	105	97	29	20	65	52	368	15	91	76	31	39	42	26	305	23	673
1868	47	48	5	10	19	12	141	4	48	35	16	20	10	16	145	13	286
1869	146	119	54	41	68	85	513	28	125	112	36	57	38	41	409	19	922

Kuolleita.																	
Vuonna.	Ikalisten pitäjässä.								Kankaanpään pitäjässä.								Molemissa yht.
	Ikalinen.		Jämijärvi.		Parkano.		Yht.	Yli 90 w.	Kankaanpää.		Karnia.		Honkofoki.		Yht.	Yli 90 w.	
	mp.	wp.	mp.	wp.	mp.	wp.			mp.	wp.	mp.	wp.	mp.	wp.			
1865	93	95	28	25	48	31	320	1	63	73	27	28	26	36	253	1	573
1866	95	115	30	26	49	39	354	2	88	99	19	19	22	43	290	2	644
1867	360	297	135	94	129	115	1129	1	287	234	38	45	84	68	756	1	1885
1868	469	409	126	97	429	336	1866	—	326	251	141	110	92	79	999	—	2865
1869	46	48	13	13	17	17	148	—	36	33	20	18	10	13	130	—	278

W. Carlssonin kokoamat taulukot Ikaalisten ja Kankaanpään pitäjien syntyneiden ja kuolleiden määristä vuosina 1865-1869.

Reppuretkellä maailman ympäri

Madadventures-seikkailijat nostattivat retki-intoa, jota jämijärveläinen Annika Kujansuu ja hänen kumppaninsa Mikko Kiukas virittivät.

Elo-syyskuun vaihteessa 2014 pariskunta starttasi kohti Moskovaa, Venäjän yli junalla Kiinaan ja aloitti yhdeksän kuukauden reppuretken maailman ympäri. Fiilis ja reppureissaajien suosikset, sattumatkin, kuten edulliset lentoliput, muokkasivat reittiä.

Retki kääntyi Kuuban kautta kotia kohti huhtikuulla, kun Australiassa kumppanukset kohtasivat jämijärveläisen Eino Leen, jonka kanssa Annika Kujansuun taata on kirjoittanut kirjeitä 50 vuoden ajan. Eino ja Sylva Leen luona he näkivät kengurut, trooppisen puutarhan ja Einon kalapaikat.

Eino Leen, syntyyään Viitaniemen, tapaamisesta retki-idea lähti. Kaksikko haaveili matkasta Siperian halki ja sukelluksesta Indonesian vesiin.

– Päätimme toteuttaa kaiken kerralla. Irtisa-

nouduin töistä, ja Mikko jäi määrääjäksi vapaalle. Retkibudjettimme oli noin tuhat euroa kuukaudessa, kertoo Annika Kujansuu, jolle uuden työn tarjous tuli Kuubaan.

Ensimmäistä viikkoa Annika Kujansuu ja Mikko Kiukas istuivat Trans-Siperian radalla junassa katselemalla Siperiaa – elekieli ja sanakirja ainoina yhteisinä viestintäkeinoina muiden kanssa.

– Matkalla pärjäsimme pääosin englannilla ja viittomalla. Opettelimme helppoja sanontoja. Kiinassa näimme, miten ulkopuolelle jää, jos ei ole yhteistä kieltä. Tuli hankaluuksia. Yritimme tilata nuudelikeittoa naudanlihalla, mutta pyyntömme kuulosti kuulemma, kuin olisimme halunneet tilata nuudeleita isoäidillä.

Parivaljakon matkablogi muuttui ruokablogiksi, kun he nauttivat eksoottisia herkuja. Isomilta mahataudeilta ja sairastumisilta he välttyivät suosimalla paikkoja, joihin paikalliset jonot-

”Reissussa piti osata hellittää kiireestä ja sopeutua paikalliseen menoon”.

Malesiassa Annika Kujansuu ja Mikko Kiukas kävivät viidakkovaelluksella nähdäkseen maailman suurimman kukkasen rafflesian.

Annika Kujansuun ja Mikko Kiukkuan matkareitti.

tivat. Ilman ennakko-odotuksia herkkujen herkut löytyivät Vietnamista.

Upeimpia kokemuksia antoivat Indonesian vedet ja sukellukset. Una Unan saarella yllättäin löytyi suomalainen sukellusyrittäjä ja kymmenkunta suomalaista sukeltajaa.

– Se oli kuin olisi tullut kotiin.

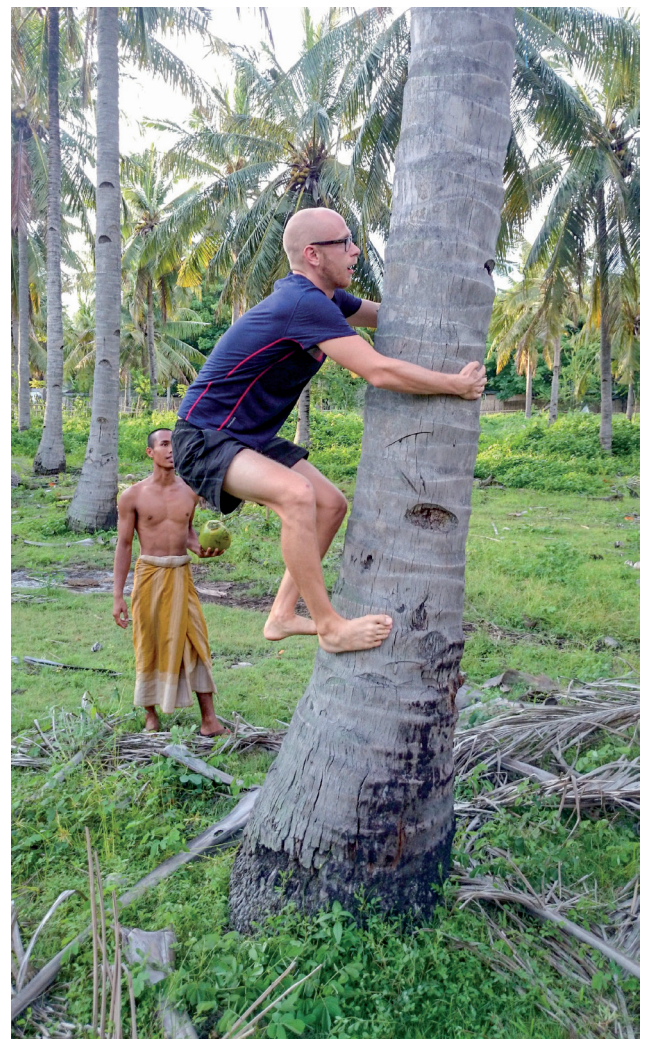
Indonesialaisella Gil Trawanganin saarella kaksikko tapasi suomalaisnaisen, jonka retki oli alkanut 2011 ja joka nyt oli jäänyt pelastamaan saaren huonosti voivia kissoja.

Koti-ikävää herätteli Myanmarin joulu.

– Myanmar ei ole kehityksen kärjessä. Brittiläiseltä oli kuin Lontoo olisi jätetty 50 vuodeksi silleen. Nykyaikainen infrastruktuuri puuttui kylästä ja kaupungeista. Silti paikallisilla ihmisillä oli vahva, omaleimainen kulttuuri.

Koskettavaksi retkeläiset kokivat ihmisten auttavaisuuden. Thaimaassa he pyysivät suosittelemaan jotain ruokaa, ja englantia puhuva rouva olisi maksanut koko ruuan.

– Ihmiset selviytyvät arjessa, joka on aivan toisenlaista kuin suomalainen arki. En tiedä, valittavatko he. Meitä autettiin aina, kun apua tarvitsimme. Kukaan ei valittanut kiirettä tai sanonut työpäivän olevan lopussa.

Indonesiassa paikalliset opettivat Mikko Kiukasta kiipeämään kookospalmuun. Aivan latvaan saakka ei Suomi-poika päässyt.

Matkakokemukset ja Suomen passi avasivat silmiä näkemään, että on lottovoitto syntyä Suomeen. Vaikka tarinaa löytyy byrokratiasta reitin varrelta, Suomen passilla voi monessa maassa hakea viisumia valtiorajalta.

– Meille turvallisuus on itsestään selvyys. Monessa maassa ihmiset maksavat siitä miettimällä esimerkiksi ostaessaan matkalippuja.

Selvitäänpö? Jos matka oli kestänyt 4 tunnin sijasta jo 18 eikä kukaan tiennyt, miten kauan vielä, kysymys nousi mieleen.

– Silloin piti luottaa, että kaikki on hyvin. Suomessa muutamien minuuttien myöhästymisen voi olla uutinen. Muualla sitä on aikataulusaan pysyvä kulkuneuvo.

Annika Kujansuu ja Mikko Kiukas hakivat tietoa paikallisista tavoista päästäkseen näkemään myös tosielämää. Indonesian Tanah Torajassa turistinähtävyytenä ovat hautajaiset, joihin valmistaudutaan koko elämän ajan. Vainajan omaiset kutsuivat kaksikon istumaan vierelleen ja jakamaan päivällisen.

Matka maailman ympäri ei ehkä jää kerran

elämässä -kokemukseksi. Annika Kujansuu ja Mikko Kiukas lähtivät pakoon sadetta ja kylmää.

– Koko reissussa piti osata hellittää kiireestä ja sopeutua paikalliseen menoon. On ihan eri asia olla kahden viikon lomalla Aasiassa kuin se, että matka kestää monta kuukautta.

– On mukavaa matkustaa yhdessä. On hyvä olla joku auttamassa ja jakamassa uskomattomia kokemuksia. Välillä tuntuu kuitenkin hyvältä lähteä vaikka sukeltamaan yksin tai lukea kirjaa.

Lutikoita ei tule ikävä. Mutta kun on pitkään syönyt malarialääkkeitä, suomalaiset ärhäkät hyttyset eivät enää tunnu niin ärsyttäviltä.

Lue lisää Annika Kujansuun ja Mikko Kiukaan matkakokemuksista heidän blogistaan <http://retki.vuodatus.net/>.

Päivi Seppälä

toimittaja

Matkakertomus on ilmestynyt Pohjois-Satakunnan-lehdessä 11.8.2015.

Annika Kujansuun ja Mikko Kiukkanen kuvasatoa matkan varrelta.

Victor Leppasen valtakirja

No. B 62132
STATE OF MICHIGAN, } ss.
County of Wayne

SHEET 37 F 53 4-21-23

NOTARIAL ACKNOWLEDGMENT

I, THOMAS F. FARRELL, Clerk of the Circuit Court for the County of Wayne, which is a Court of Record, having a seal,

Do Hereby Certify, That Leonard V. Pylkas whose name is subscribed to the Certificate or Proof of acknowledgment of the annexed instrument and therein written, was, at the time of taking such proof or acknowledgment a Notary Public in and for said County, duly commissioned and qualified and duly authorized to take the same. And, further, That I am well acquainted with the handwriting of such Notary Public, and verily believe that the Signature to the said Certificate or proof of acknowledgment is genuine. I further certify, That said instrument is executed and acknowledged according to the laws of this State.

In Testimony Whereof, I have hereunto set my hand and affixed the seal of said Court and County, at Detroit, this 30 day of Aug, A. D. 1923

THOMAS F. FARRELL, Clerk
A. A. Dean Deputy Clerk

kirjalla tyttäreni Eva Mariassa Leppasen
Saara

Waltta Kirja tehty elokuun
24-1923
Detroitissa Mich. U. S. of.
Amerikka

minä alle kirjaitettu valtuutan
tänne oma kätisesti kirjaitetulla waltta-
kirjalla tyttäreni Eva Mariassa Leppasen
Saaraa minun veljettäni Oskari
mäketällä minun isäni Jätkän
perintä rahaa (\$100) kaksikymmentä
suomen markkaa, joka paikka sijait-
see kankaanpään pitäjässä Wihtiläjärven
hylissä Suomessa.

Tämän yllä olevan Waltta kirjan
oikeaksi tähtistävät Henry Pylkas
Oscar Marjala

On this 25th day of August, A.D. 1923
before me appeared Victor Leppanen, who
acknowledged the foregoing power of attorney
by him subscribed to be his free act
and deed.

Leonard V. Pylkas
Notary Public, Wayne Co., Mich.
My commission expires May 25, 1924.

SUKUSEURAN TUOTTEITA HUIPPUEDULLISESTI

Sukukirja ja Sukuluettelo

yhteishintaan **20 €** (norm. 40 €)

Erikseen ostettuina: Sukukirja 15 €
Sukuluettelo 10 €

5 €

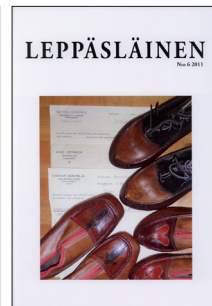
5 €

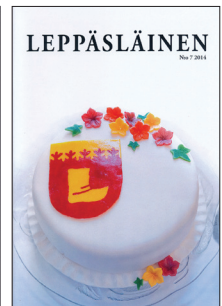
5 €

7 €

7 €

10 €

Leppäsläinen numerot 2 - 7 yhteishintaan **35 €** (norm. 77 €)

Lehtiä on varastossa vain muutamia kappaleita.

5 korttia
yhteishintaan
1 € (norm. 2,50 €)

Tarjoukset ovat voimassa vuoden 2018 helmikuun loppuun asti tai niin kauan kuin tuotteita riittää. Hintoihin lisätään mahdolliset postituskulut.

Tuotteita voi tilata sähköpostilla osoitteesta sukuseura@leppaslaiset.net

Leppäsläisten sukuseura ry:n julkaisusarja

1. <i>Leppäsläinen n:o 1</i> , loppuunmyyty	7. <i>Matti Lepäntalo 2008: Tarinoita</i>
2. <i>Leppäsläiset Sukukirja</i> 25 €	<i>Kankaanpäästä II. Pitäjäkokki kertoo.</i> 30 €
3. <i>Leppäsläinen n:o 2</i> 1998 12 €	8. <i>Leppäsläinen n:o 5</i> 2008 15 €
4. <i>Leppäsläinen n:o 3</i> 2002 10 €	9. <i>Leppäsläiset Sukuluettelo</i> 15 €
5. <i>Matti Lepäntalo 2005: Tarua ja totta</i>	10. <i>Leppäsläinen n:o 6</i> 2011 15 €
<i>Kankaanpäästä. Vihtiläjärven kauppias.</i> 29 €	11. <i>Leppäsläinen n:o 7</i> 2014 15 €
6. <i>Leppäsläinen n:o 4</i> 2005 10 €	12. <i>Leppäsläinen n:o 8</i> 2017 15 €

Muutama hajahuomio

Suomen 100-vuotisjuhlavuoden innoittamina ripottelimme lehden sivuille muutamia kuvia noin sata vuotta vanhasta aineistosta.

Viime vuosisadan alussa oli vielä aivan yleistä, että kaupanteon yhteydessä myyjät, ostajat ja kaupan todistajat allekirjoittivat kauppakirjan puumerkeillään, kuten sivun 3 kuvasta voi nähdä.

Mutta tiesittekö, että itsenäisyytemme alkuvaiheessa kotimaassa matkustamiseen tarvittiin erityinen todistus. Suomen Senaatti oli nimittäin määrännyt, että matkustamista varten jokaisella 15 vuotta täyttäneellä Suomen kansalaisella tuli olla mukanaan paikallisen poliisiviranomaisen myöntämä matkatodistus.

Monet ilmaiset 100 vuotta vanhoissa asiakirjoissa ovat vanhahtavia ja jopa hymyilyttävät meitä. Maailma muuttuu jatkuvasti ja kieli sen mukana. Uudet ilmaiset kotiutuvat äidinkieleemme pikkuhiljaa.

Selailin äskettäin Leppäsläisen vanhoja numeroita ja samalla laskin, että olemme julkaisseet runsaan 20 vuoden aikana yhteensä 415 sivullista leppäsläisten historiaa. Ei hassumpi saavutus pienelle sukuseuralle.

Lehden ulkoasu on pysynyt koko lehden olemassaoloajan lähes muuttumattomana, väriä vaan on vuosien aikana tullut lisää. Sisältö tietenkin on se tärkein asia, mutta jonkin asteinen tuuletus ei liene sukulehdellekään pahitteeksi. Aika aikaansa kutakin, sanoo vanha sananlaskukin. Uudet ideat ja tekijät olisivat tervetulleita.

Ja lopuksi, lämpimät kiitokset kaikille teille, jotka olette vuosien varrella kirjoittaneet lehtemme tai jotka olette jollain muulla tavalla avustaneet lehtemme tekoa. Kiitos!

Jenny Nyströmin vanhojen joulukorttien myötä toivotan kaikille lehtemme lukijoille oikein *rauhallista joulua ja onnellista vuotta 2018!*

Arto Ojanen

